

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) มีคำถามการวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ ขอบเขตการวิจัย เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัยดังนี้

คำถามการวิจัย

1. สภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเป็นอย่างไร
2. แนวทางที่เหมาะสมในการระดมทุนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่เหมาะสมกับบริบทควรเป็นอย่างไร
3. ผลการนำแนวทางในการระดมทุนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามไปใช้เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการระดมทุนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการระดมทุนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาผลการนำแนวทางการระดมทุนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (Mixed Methodology) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถาม
- ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการระดมทุน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม
- ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการระดมทุนตามแนวทางที่สร้างขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 20 โรงเรียน จำนวน 300 คน ฝ่ายบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน) จำนวน 41 คน คณะครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 435 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 7,703 คน รวมทั้งหมด 8,479 คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 41 คน ได้แก่ ฝ่ายบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 169 คน ตัวแทนครู จำนวน 179 คน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 364 คน ที่ได้จากการเปิดตารางของ Kejcie and Morgan. (1970 : 607-610) รวมจำนวนทั้งหมด 753 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการระดมทุนโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในการหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการระดมทรัพยากรทางการศึกษา จำนวน 20 คน โดยมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนปกครองนักเรียนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการระดมทุน หรือทรัพยากรทางการศึกษาเป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการระดมทุนตามแนวทางที่สร้างขึ้น กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาได้แก่ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 7 โรงเรียน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นโรงเรียนที่บุคลากรมีความพร้อม มีวิสัยทัศน์ อุปกรณ์ และงบประมาณเพียงพอในการระดมทรัพยากร เป็นโรงเรียนที่สมัครใจ เต็มใจร่วมมือ และเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีการบริหารจัดการที่ดี ให้ความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาตามประเด็นในการระดมทุนหรือทรัพยากรทางการศึกษา คือ 1) ด้านคน 2) ด้านการเงิน 3) ด้านวิสัยทัศน์ของ และ 4) ด้านการจัดการ

3. ขอบเขตด้านสถานที่

3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

3.2 ศูนย์การเรียนรู้ทั้ง 7 ศูนย์ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มหาสารคาม

3.3 ชุมชนเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 7 โรงเรียน

4. ขอบเขตด้านเวลา ใช้เวลาทำการวิจัย 1 ภาคเรียน (16 พฤษภาคม -30 ตุลาคม 2557)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แนวทางการระดมทุนแนวการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการระดมทุน แบบตรวจ ติดตาม ผลการดำเนินงาน แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย และ แบบรายงานผลการระดมทุน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ เพื่อหาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่ประสบความสำเร็จในการระดมทุน โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) ขั้นตอนที่ 3 ปฏิบัติการระดมทุนตามแนวทางที่สร้างขึ้นใช้แบบตรวจ ติดตามผลการดำเนินงานแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย และแบบรายงานผลการปฏิบัติงานการระดมทุน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ผู้วิจัย สรุปผลการวิจัยวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์ การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

จากการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์

การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านคน ด้านการเงิน ด้านสิ่งของ และด้านการจัดการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ยังพบข้อมูลที่สำคัญคือ การระดมทุนจะประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม การสร้างจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและการสร้างความรู้สึกร่วมกัน นอกจากนี้การสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการระดมทุน ความโปร่งใส และการรายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการระดมทุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการระดมทุนในส่วนของปัญหา อุปสรรคในการระดมทุน พบข้อมูลที่สำคัญคือ ช่วงเวลาในการระดมทุนถ้าระยะเวลาสั้นไปหรือการระดมทุนไม่อยู่ในช่วงเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเข้าพรรษา วันสงกรานต์ การระดมทุนจะไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาดังนี้

จุดเด่น ได้แก่โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหาร ครูมีวิธีการ และกระบวนการระดมทุนจากทุกภาคส่วนมาช่วยในกิจกรรมการพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส เป็นที่ไว้วางใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริจาคทรัพย์สิน ทุนการศึกษา และครู นักเรียน มีส่วนร่วมในการขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีจากแหล่งต่าง ๆ

จุดควรพัฒนา ได้แก่ การจัดตั้งภาคี เครือข่าย ชมรม สมาคมเพื่อร่วมพัฒนาการจัดการศึกษา นโยบายของรัฐ และหน่วยงานต้นสังกัดที่เอื้อต่อการระดมทุน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีจากแหล่งต่าง ๆ และการเชิญผู้ปกครอง ชุมชนมาเยี่ยมโรงเรียนโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายและต่อเนื่อง

2. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการระดมทุน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม

จากการศึกษาสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการระดมทุน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มเพื่อให้ได้ข้อสารสนเทศเกี่ยวกับแนวทางการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบข้อมูลที่สำคัญคือ 1)แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการระดมทุน พบว่า การระดมทุนเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การระดมทุนเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสัมพันธ์ภาพของผู้บริหาร คณะครูกับชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการระดมทุน 2)ปัจจัยที่เป็นโอกาสและอุปสรรคในการระดมทุน พบว่าสภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ชุมชน ช่วงเวลา และโอกาสที่เหมาะสมวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของการระดมทุน ความโปร่งใส การวางแผนการบริหารจัดการที่ดีข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการระดมทุน เช่น ฐานข้อมูลศิษย์เก่า ผู้ปกครอง ชุมชนคหบดีที่ให้การอุปถัมภ์โรงเรียนล้วนเป็นปัจจัยเอื้อ หรือโอกาสต่อการระดมทุน

ส่วนปัญหาหรืออุปสรรคในการระดมทุน พบว่า ความไม่โปร่งใส การไม่รายงานผลการระดมทุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบร่วมกัน ประเพณี ความเชื่อของชุมชนเกี่ยวกับการทำบุญกับวัด หรือพระเป็นการกระทำที่ได้บุญมาก ตลอดจนช่วงเวลาในการระดมทุนถ้าช่วงเวลาสั้นไป หรือโอกาสที่ไม่เหมาะสม เช่นช่วงเวลาที่ผู้ปกครอง ชุมชนยังไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการระดมทุน 3) กลยุทธ์ หรือแนวทางการระดมทุน พบว่า มีกลยุทธ์ที่สำคัญต่อการระดมทุน ได้แก่ กลยุทธ์การบริหารอย่างมีอาชีพ กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน กลยุทธ์การประสานงานและประชาสัมพันธ์ กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและความเป็นเจ้าของร่วมกัน กลยุทธ์การสร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการที่ดี และกลยุทธ์การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ และ 4) แนวทางการระดมทุนด้านคน ด้านการเงิน ด้านวัสดุ สิ่งของและด้านการจัดการพบข้อมูลที่สำคัญคือ 1) ด้านคน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมและยึดหลักการมีส่วนร่วม การเห็นความสำคัญของบุคคลอย่างเสมอภาค การให้เกียรติยกย่องแสดงออกซึ่งความกตัญญู การมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำของผู้บริหารและคณะครู ความเสียสละ ท่วมเท มุ่งมั่นในความสำเร็จ การมีข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระดมทุนประสบความสำเร็จ 2) ด้านการเงิน การมีแผนการใช้จ่ายเงินที่เป็นระบบการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์เกิดประโยชน์คุ้มค่า ความโปร่งใส การจัดทำบัญชีรายรับ-จ่ายที่ตรวจสอบได้การจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคหบดี หรือผู้มีฐานะทางการเงินดีทำให้การระดมทุนง่ายขึ้น 3) ด้านวัสดุสิ่งของ การมีแผนงานที่ชัดเจนในการขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ การมีระบบที่ดีในการใช้ การบำรุงรักษา การมีกระบวนการที่ดีในการกำกับ ติดตาม และรายงานการใช้วัสดุ อุปกรณ์การจัดตั้งเครือข่ายการเรียนรู้ หรืออุทยานการเรียนรู้โดยผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อบริการชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นประโยชน์ต่อการระดมทุนด้านวัสดุสิ่งของ และ 4) ด้านการจัดการ โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ควรมีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพราะกิจกรรมจะเป็นตัวเชื่อมประสานที่ีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนการให้บริการแก่ชุมชนในการใช้อาคาร สถานที่ของโรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนการสร้างเครือข่าย หรือทีมงานมวลชนสัมพันธ์ที่เข้มแข็งเป็นประโยชน์ต่อการระดมทุน และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำร่วมดำเนินการ และติดตามประเมินผลมีความจำเป็นต่อการระดมทุน

3. ผลการปฏิบัติการระดมทุนตามแนวทางที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยขอสรุปผลเพื่อเป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

3.1 ด้านคน (Man) สรุปเป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ 1) ต้องให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม และยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม 2) ให้ความสำคัญกับบุคคลอย่างเสมอภาค 3) ให้เกียรติยกย่อง และการแสดงออกซึ่งความกตัญญูต่อผู้ให้ความอนุเคราะห์ต่อสถานศึกษา 4) ผู้บริหาร ครู ต้องมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ 5) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีความเสียสละ ท่วมเท มุ่งมั่น

ในความสำเร็จของงาน และ 6) การมีข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ผู้ปกครอง ชุมชนและการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระดมทุนด้านคนประสบความสำเร็จ

3.2 ด้านการเงิน (Money) สรุปเป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ 1) ต้องการมีแผนการใช้เงินที่เป็นระบบ ชัดเจน 2) ควรใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์คุ้มค่า 3) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส 4) การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ 5) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่ประสบความสำเร็จ หรือผู้ที่มีฐานะทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ที่จะช่วยให้การระดมทุนง่ายขึ้น และ 6) การรายงานการใช้เงินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบทุกขั้นตอนจะก่อให้เกิดความพึงพอใจ และให้ความร่วมมือส่งผลให้การระดมทุนด้านการเงินประสบความสำเร็จ

3.3 ด้านสิ่งของ (Material) สรุปเป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ 1) ต้องมีแผนงานที่ชัดเจนในการขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ 2) ต้องมีระบบที่ดีในการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ที่ได้จากการบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา 3) ควรมีกระบวนการที่ดีในการกำกับ ติดตาม ผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ 4) ควรมีการประสานกับผู้มีจิตศรัทธาบริจาคอย่างต่อเนื่อง และ 5) การรายงานผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระดมทุนด้านสิ่งของประสบความสำเร็จ

3.4 ด้านการจัดการ (Management) สรุปเป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ 1) ควรมีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพราะกิจกรรมจะเป็นตัวเชื่อมประสานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลงานทั้งผลงานครู ผู้เรียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ถ้าโรงเรียนมีผลงานดี การให้ความร่วมมือ สนับสนุนของชุมชนจะมีมากขึ้น 3) โรงเรียนควรให้บริการแก่ชุมชนในการใช้อาคาร สถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ 4) ควรมีการสร้างเครือข่าย หรือทีมงานมวลชนสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง และ 5) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และติดตามประเมินผล เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระดมทุนด้านการจัดการประสบความสำเร็จ

3. ผลการการปฏิบัติการระดมทุนตามแนวทางที่สร้างขึ้น

ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ได้นำแนวทางการระดมทุนที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ไปเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้ง 7 ศูนย์ และขอรายงานสรุปผลการระดมทุน ดังตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 สรุปผลการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ที่	ศูนย์การเรียนรู้	เป้าหมาย	ยอดบริจาค (บาท)	ผลการระดมทุน (บรรลุ/ไม่บรรลุ)
1.	ภาษาและอาเซียน	200,000	409,000	บรรลุ
2.	วิทยาศาสตร์	200,000	600,000	บรรลุ
3.	วิจัยและพัฒนา	200,000	200,900	บรรลุ
4.	ศิลปศึกษา	200,000	300,300	บรรลุ
5.	พฤกษศาสตร์ตามแนวพระราชดำริ	200,000	307,000	บรรลุ
6.	โครงการ	200,000	200,732	บรรลุ
7.	พัฒนาศักยภาพผู้เรียน	200,000	330,200	บรรลุ
รวม		1,400,000	1,980,032	

บทเรียนที่ได้จากการวิจัย (Lesson Learned)

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ได้เรียนรู้ ได้ข้อคิด ได้ประสบการณ์ ได้บทเรียนหลายสิ่งหลายอย่าง ขอนำเสนอโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัย การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mix Methodology) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ประเภท มีจุดอ่อน และจุดแข็งแตกต่างกัน ผู้วิจัยตระหนักดีว่าการวิจัยเชิงคุณภาพจะเน้นที่ความสำคัญของตัวผู้วิจัย ผลการวิจัยจะถูกต้อมน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับตัวผู้วิจัย จึงได้เตรียมตัวในทุกด้านอย่างรัดกุม มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบ และรายงานผลอย่างตรงไปตรงมา

2. ประโยชน์ของการวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่า มีประโยชน์มาก เพราะได้รูปแบบ หรือแนวทางที่ดีในการระดมทุน นอกจากนี้ยังเป็นการร่วมมือที่ดีของผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะขั้นตอนการวางแผน มีการร่วมคิด ร่วมทำอย่างสร้างสรรค์ ในขั้นตอนการระดมทุน ผู้วิจัย คณะผู้ร่วมวิจัยทุกคน มีความภาคภูมิใจที่ได้ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ได้คิดค้นเพื่อหาวิธีการ หรือแนวทางที่ดีในการระดมทุน จากนั้นนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

3. ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ประสบการณ์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมซึ่งถือว่าเป็นเรื่องจำเป็นมาก ผู้วิจัยจะต้องเตรียมทั้งเนื้อหาสาระ เตรียมเครื่องมือวิจัย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการสื่อสาร การติดต่อประสานงานเพื่อให้บุคคล หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนผู้บริหารทุกระดับชั้นให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย และ 2) การลงมือปฏิบัติโดยเฉพาะ ในขั้นตอนการ

ลงมือปฏิบัติในการระดมทุนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งฝ่ายบริหารคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน ตลอดจนศิษย์เก่าจึงสามารถทำให้งิจกรรมการระดมทุนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และได้รับยอดเงินบริจาคบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ แม้ว่าบางศูนย์การเรียนรู้ยอดบริจาคในการระดมทุนอาจจะน้อยสาเหตุอาจจะเนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนมีจำนวนไม่มาก ผู้ปกครองนักเรียนไม่มากจึงทำให้อุดการระดมทุนเกินเป้าเพียงเล็กน้อย จากการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่สามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินงานในโอกาสต่อไปได้

4. การบริหารจัดการ (Management) ผู้วิจัย พบว่า การบริหารจัดการเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดลำดับความสำคัญของงาน ต้องรู้ว่าอะไรควรทำก่อน อะไรควรทำทีหลัง เพราะการทำวิจัย ต้องเกี่ยวข้องกับคนเป็นจำนวนมาก ถ้าไม่จัดลำดับความสำคัญ ไม่มีการวางแผนที่ดีอาจทำให้เกิดความถดถอย และล้มเหลวในที่สุด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ข้อค้นพบที่สำคัญคือ การจะทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จ รวดเร็วการประสานงานอย่างไม่เป็นทางการ หรือการประสานงานนอกรอบเป็นเรื่องสำคัญเพราะการได้พูดคุย ชี้แจงล่วงหน้าจะก่อให้เกิดความเข้าใจ และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือเรื่องที่สำคัญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันนำไปสู่การร่วมคิด ร่วมกันทำ และประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย

5. บริบทของการระดมทุน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมประชากร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการที่จะจัดการศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีต้องอาศัยงบประมาณจำนวนมาก แต่เนื่องจากงบประมาณทั้งภาครัฐ และในระดับองค์กรปกครองท้องถิ่นเองต้องใช้จ่ายไปในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนในหลายด้าน จึงทำให้งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการดังนั้นการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ตรงกับบริบท เป็นไปตามกระแสในปัจจุบันเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนสถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมีประเด็นสำคัญสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

จากการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อสังเกตเกี่ยวกับสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 753 คน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตัวแทนครู ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การระดมทุน หรือทรัพยากรทางการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน เพราะเงิน หรือทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ บรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537 : 25-32) ที่กล่าวว่า ทุน หรือทรัพยากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จการดำเนินงานหรือการประกอบภารกิจขององค์กรนั้นมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) กิจกรรมหรือภารกิจ 2) ทุน หรือทรัพยากร และ 3) คนองค์ประกอบทั้งสามด้าน ทุนหรือทรัพยากรถือว่าเป็นตัวกลางที่ทำให้กิจกรรม หรือภารกิจของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายหรือสำเร็จได้แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ นคร ตั้งกะภิกภ (2549 : 89) ที่กล่าวว่า การระดมทุนหรือทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพราะทุนหรือทรัพยากรเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ แต่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในทุกสังกัดหรือทุกองค์กรได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในด้านการจัดการศึกษา ได้กำหนดให้สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษาดังนี้ 1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด 2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัด และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (ราชกิจจานุเบกษา. 2542 : 16)

จากการศึกษาสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามทั้ง 20 โรงเรียนโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า สภาพการระดมทุน

ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านคน (Man) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่มีการดำเนินงานมากที่สุดคือ โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารโรงเรียนครู มีวิธีการ และกระบวนการระดมจากทุกภาคส่วนมาช่วยในกิจกรรมการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้ให้นโยบายกับโรงเรียนในสังกัดทั้ง 20 โรงเรียนว่า โรงเรียนต้องให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2553) ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจนไว้ในหลายมาตราโดยเฉพาะมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาตรา 9(2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงมาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษามาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาและมาตรา 58(2) ให้บุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (กรมวิชาการ. 2545 : 24-56)

จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษานับว่าเป็นสิ่งที่มีความหมายและมีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการจัดการศึกษาเพื่อคนส่วนใหญ่ของประเทศและเป็นการจัดการศึกษาที่มีจำนวนผู้เข้ารับการศึกษามากที่สุดเพราะเป็นทั้งการศึกษาภาคบังคับและเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตหรือเพื่อการศึกษต่อของมวลชนทั้งยังเป็นการศึกษาเพียงระดับเดียวที่รัฐกำหนดนโยบายให้การจัดการแบบให้เปล่าทำให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาขั้นพื้นฐานมีโอกาสได้เข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียนและมีโอกาสได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมในฐานะที่เป็นสมาชิกที่ดีและมีคุณธรรมทั้งมีความรู้พื้นฐานที่จะสามารถเรียนต่อในระดับอื่นที่สูงขึ้นได้ในส่วนของการระดมทุนด้านคน (Man) ที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ มีการจัดตั้งภาคี เครือข่าย ชมรม สมาคมเพื่อร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเพิ่งมีสถานศึกษาถ่ายโอนมาสังกัดเมื่อปีการศึกษา 2551 ถึงแม้ว่าแม้จะมีกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่

รับผิดชอบงานด้านการศึกษาโดยตรง แต่กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการแบบภาคีเครือข่าย ถือว่ามีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการองค์กร และการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จเนื่องจากการบริหารแบบเครือข่ายจะทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดการแตกตัวการทำงานที่รวดเร็วส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (2551 : 1) ที่กล่าวว่า ปีที่ผ่านมา สสส. อาศัยยุทธศาสตร์การระดมพลังทางสังคม และการบริหารการจัดการแบบใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการด้วยองค์กรขนาดเล็กทำหน้าที่เป็นน้ำมันหล่อลื่น สร้างการมีส่วนร่วมของภาคีหรือเครือข่ายต่างๆ ที่มีเป้าหมายการทำงานเดียวกันจากทุกภาคส่วนสังคมโดยให้การสนับสนุนทุนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และเน้นการตรวจสอบผลลัพธ์ภายใต้อุดมการณ์สร้างเสริมสุขภาพ จึงนับเป็นนวัตกรรมทางสังคมที่ทำหน้าที่ค้นหา พัฒนา และขยายผลโดยหากคนมาร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา แผนงาน และร่วมรณรงค์ หลังจากนั้นจะทำการทดลองผิดลองถูก และพัฒนาต่อยอดไปเรื่อยๆ ขณะเดียวกันก็มีการขยายผล โดยสร้างเครือข่ายซึ่งภาคีเครือข่ายนี้เองนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จในการดำเนินงานของ สสส. สอดคล้องกับ โชคชัย วรเชษฐ์ (2547 : 139) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่นทำให้สามารถระดมทุนที่เป็นเงิน และทุนที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์ให้สถานศึกษาได้เป็นจำนวนมาก

จากความสำคัญของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน และความสำคัญของภาคี เครือข่าย ที่กล่าวมาข้างต้นองค์กรการบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามจึงก่อให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ในทุกโรงเรียนภายในสังกัด และได้ร่วมกันศึกษา ค้นคว้าหาแนวทางที่ดีที่สุดในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ และคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. ด้านการเงิน (Money) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่มีการเงินงานมากที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส เป็นที่ไว้วางใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริจาคทรัพย์สิน ทุนการศึกษาที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่วนมากมีประสบการณ์ตรงในเรื่องการระดมทุน และเป็นที่ตระหนักโดยทั่วกันในหมู่คณะคือความโปร่งใสในเรื่องการเงินถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานระดมทุน ถ้าผู้บริหารทรัพย์สินให้ความไว้วางใจ การมีจิตศรัทธาบริจาคทั้งสิ่งของ และเงินทุนก็จะตามมา สอดคล้องกับ อรดี คงสมบูรณ์ (2556 : 1-3) ที่กล่าวว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมลักษณะอันสูงค่ายิ่งของความ เป็นมนุษย์สะท้อนให้เห็นถึงจิตใจที่บริสุทธิ์ซื่อตรงและจริงใจถ้าเปรียบกับคุณธรรมอย่างอื่นแล้วคุณธรรมข้อนี้เปรียบเสมือนเพชรน้ำเอกที่ประเมินค่ามิได้ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ และความร่วมมือด้านต่าง ๆ ก็ก็จะเกิดขึ้นและสอดคล้องกับ กระทรวงวัฒนธรรม (2556 : 1-2) ที่กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ ” เป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากขาด “ความซื่อสัตย์” แล้ว สังคมคงยุ่งเหยิง เกิดความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เกิดความโกลาหลไปทั่ว ไม่รู้สิ่งไหนจริง สิ่งไหนเท็จ ถ้าขาดในระดับบุคคลก็จะกลายเป็นคนไม่น่าเชื่อถือและมีปัญหาอยู่ตลอดเวลา ส่วนในระดับประเทศ ก็จะได้รับซึ่งเกียรติภูมิ เป็นที่ดูถูกของชาติอื่น ซึ่งความซื่อสัตย์ที่ว่านี้รวมไปถึงการมีสัจจะ พูดจริงทำจริง ไม่

โกหกหรือพูดเหลวไหล พูดคำไหนเป็นคำนั้นด้วย คนเช่นนี้ไปทีใดย่อมเป็นที่เคารพนับถือว่าเป็นคนมีเกียรติ ข้อสำคัญถ้าทุกคนทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจ ความร่วมมือในทุกๆ ด้าน จะทำให้สังคม และประเทศชาติมีความมั่นคง สงบสุข อันมีผลดีต่อประชาชน คือ ตัวเราทุกคนนั่นเอง ในส่วนของสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการเงิน พบว่า ที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ นโยบายของรัฐบาล และหน่วยงานต้นสังกัดเอื้อต่อการระดมทุนที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเนื่องจากปัจจัยหลาย ๆ ประการ เช่น หน่วยงานต้นสังกัดมีหลักเกณฑ์ และวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่ค่อนข้างเข้มงวด มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อนหรืออาจจะเกิดจาก ผู้บริหาร คณะครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการระดมทุน หรือทรัพยากรทางการศึกษา ตลอดจนกลยุทธ์ที่ดีในการระดมทุน สอดคล้องกับ นคร ตั้งคะพิภพ (2549 : 179-180) ที่กล่าวว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับกลยุทธ์หลายประการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพิจารณาเลือกสรรมาใช้ ผู้บริหารต้องบริหารอย่างมีมืออาชีพและใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการบริหารที่มีพื้นฐานทางวิชาการรองรับ นอกจากนี้ อาจจะเนื่องมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ เกี่ยวกับระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระดมทุน หรือทรัพยากรเพื่อการศึกษาซึ่ง นคร ตั้งคะพิภพ (2549 : 22-28) ได้สรุปประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระดมทุน หรือทรัพยากรว่า ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่เอื้อต่อการระดมทุน หรือทรัพยากรเพื่อการศึกษา ได้แก่ 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาไว้ในหมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาตามมาตรา 58-62 ดังมีรายละเอียดดังนี้ “มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษาดังนี้ 1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยอาจเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามเหมาะสมทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และ 2) ให้บุคคลครอบครัวชุมชนเอกชนองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบริจาค ทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามเหมาะสมและความจำเป็นทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าวโดยการสนับสนุนการอุดหนุนและมาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็นทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด” “มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้แก่การศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อศึกษาดังนี้ 1) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน 2) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น 3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา

อื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มตามมาตรา 10 วรคสองวรรคสามวรรคสี่โดยคำนึงถึงความเสมอภาค ในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรมทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง 4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาตามนโยบาย แผนแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษาโดยให้มีอิสระในการบริหาร งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทาง การศึกษาจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่ เป็นนิติบุคคลและเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน 5) จัดสรรกองทุนกู้ยืม ดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเอง และ 6) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐ และเอกชน” จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวดที่ 8 ว่าด้วยทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษากล่าวโดยสรุปว่าให้มี การระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกด้านทั้งภาครัฐเอกชนองค์กรต่างๆทั้งในประเทศและ ต่างประเทศเพื่อมาจัดการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น2)พระราชกฤษฎีกาออกตามความใน ประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 420) พ.ศ. 2547 พระราชกฤษฎีกาออกตาม ความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 420) พ.ศ. 2547 ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2547 มีสาระสำคัญที่เอื้อต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาดังต่อไปนี้มาตรา 3 ให้ยกเว้นภาษีเงิน ได้ตามส่วน 2 และส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากรสำหรับเงินได้ที่จ่ายเป็น ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่สถานศึกษาของทางราชการสถานศึกษาขององค์การของ รัฐบาลโรงเรียนเอกชนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดังนี้1)สำหรับบุคคลธรรมดาให้ยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (2) (3) (4) (5) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากรเป็นจำนวนสองเท่าของรายจ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุน การศึกษาแต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบของเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อน ดังกล่าว2)สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลให้ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เป็นจำนวนเงิน หรือมูลค่าของทรัพย์สินเป็นจำนวนสองเท่าของรายจ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุน การศึกษา แต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิก่อนหักรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะหรือเพื่อการ สาธารณประโยชน์ และเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา ตามมาตรา 65 ตี (3) แห่งประมวลรัษฎากร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดค่าใช้จ่าย เพื่อสนับสนุนการศึกษาตามวรรคหนึ่งต้องเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการให้ ความเห็นชอบ และเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับรายการดังต่อไปนี้ 1) จัดหาหรือจัดสร้างอาคาร อาคาร พร้อมที่ดิน หรือที่ดินให้แก่สถานศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา 2) จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อ การศึกษา แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้แก่สถานศึกษาตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กำหนด และ 3) จัดหาครู อาจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเป็นทุนการศึกษา การ ประดิษฐ์ การพัฒนา การค้นคว้า หรือการวิจัยสำหรับนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดมาตรา 4

ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 2 และส่วน 3 หมวด 3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามหมวด 4 ภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามหมวด 5 และอากรแสตมป์ตามหมวด 6 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากรให้แก่บุคคลธรรมดา หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการโอนทรัพย์สิน หรือการขายสินค้า หรือสำหรับการกระทำตราสารอันเนื่องมาจากการดำเนินการสนับสนุนการศึกษา ตามโครงการที่ กระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบตามมาตรา 3 โดยผู้โอนจะต้องไม่นำต้นทุนของทรัพย์สินหรือ สินค้าซึ่งได้รับยกเว้นภาษีดังกล่าวมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดา หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดี กรมสรรพากรประกาศกำหนด

จากพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 420) พ.ศ. 2547 กล่าวโดยสรุปคือ ให้มีการยกเว้นภาษีให้กับบุคคล บริษัท ห้างร้าน หรือนิติบุคคลที่บริจาคทุน หรือทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

3. ด้านวัสดุสิ่งของ (Material) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่มีการ ดำเนินงานมากที่สุดคือ ครู นักเรียน มีส่วนร่วมในการขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีจากแหล่งต่างๆที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากความก้าวหน้าในเทคโนโลยีที่ไม่เคยหยุดนิ่งส่งผล กระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน การทำธุรกิจ การศึกษา การวิจัยพัฒนา หรือแม้กระทั่งความบันเทิงต่างๆ สังเกตได้จากสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ รอบตัวเราส่วนใหญ่จะถูกควบคุมการทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น แต่ งบประมาณที่ภาครัฐจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นสถานศึกษา โดยผู้บริหาร สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน จึงมีความ จำเป็นต้องจัดกิจกรรม โครงการการระดมทุนเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และ เทคโนโลยีจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน หากสถานศึกษาไม่ดำเนินการดังกล่าวมาก็จะทำให้ การพัฒนาสถานศึกษามีความล่าช้า ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับ วรรัชชีกา บุญโชติรัตน์ (2554 : 1) ที่กล่าวว่า งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ นั้นไม่เพียงพอกับความต้องการในการนำไปใช้ในการ พัฒนาการศึกษาดังนั้นโรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนา การศึกษา โดยมีการพัฒนาภาคี เครือข่ายผู้อุปถัมภ์ให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ การลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรวิชาชีพสถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ สถาบันทางสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนสามารถที่จะบริหารจัดการ และ พัฒนาการศึกษามีคุณภาพ ส่งผลถึงคุณภาพของนักเรียนต่อไป สอดคล้องกับ ไมตรี ใจหาญ (2555 : 3) ที่กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพนั้น ต้องอาศัยทุน หรือทรัพยากรทาง การศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางการ ศึกษา และสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้ ทรัพยากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็น คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการบริหารจัดการล้วนแต่มี ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพทั้งสิ้น ในส่วนของสภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวัสดุสิ่งของ พบว่าที่มีการ ดำเนินงานน้อยที่สุดคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการขอรับ

การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีจากแหล่งต่างๆที่นี้อาจเนื่องจากว่าที่ผ่านมาแม้ว่าทุกสถานศึกษาจะมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษร มีการระบุบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติที่เป็นจริงคณะกรรมการสถานศึกษายังมีบทบาท มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาน้อยมาก อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น มีเวลาไม่เพียงพอขาดการประสานงานที่ดี ขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สอดคล้องกับ สุเมฆ ถ่อเงิน (2547 : 138-140) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ก่อนพัฒนามีปัญหาคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์งานในกรอบระยะปานกลาง และแผนปฏิบัติการที่ต้องใช้เงิน ขาดทักษะการทำงานเป็นทีม เป็นต้น และสอดคล้องกับ เกื้อหทัย กาชัย (2555 : 1-2) ที่กล่าวว่า สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดกลาง พื้นที่พิเศษอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาเกิดจากสภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอง กล่าวคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวุฒิการศึกษาในระดับที่ไม่สูง จะขาดความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเองตลอดจนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะกับทางโรงเรียน นอกจากนี้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีฐานะทางครอบครัวยากจน จำเป็นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการทำงานหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ส่งผลให้ทำหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาได้ไม่เต็มที่

4. ด้านการจัดการ (Management) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีการดำเนินงานมากที่สุดคือโรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ดีภายในองค์กรที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการสื่อสารภายในองค์กรมากขึ้น เพราะถ้าการสื่อสารภายในองค์กรดี มีระบบ จะก่อให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าทุกคนในองค์กร เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกันจะทำให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ พสุ เดชะรินทร์ (2548 : 32) ที่กล่าวว่า การที่องค์กรจะประสบความสำเร็จนั้น จะต้องประกอบด้วยทั้งกลยุทธ์ที่ดี การสื่อสารที่ดีและการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารเป็นผู้สร้างความสำเร็จของสถานศึกษา โดยบริหารผ่านบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารนอกจากมีความรู้แล้ว ถ้าสามารถสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ผู้อื่นได้ด้วยจะยิ่งทำให้การบริหารจัดการงานมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น ในส่วนของการระดมทุนด้านการบริหารจัดการ (Management) ที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ มีการเชิญผู้ปกครอง และชุมชนมาเยี่ยมโรงเรียนโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายและต่อเนื่องสาเหตุที่สถานศึกษาเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมกิจกรรมน้อยมาก อาจมีสาเหตุหลายประการ เช่น สถานศึกษามีภารกิจมากมายที่ต้องดำเนินการ บางครั้งอาจรีบเร่งด้านเวลา ขาดแคลนงบประมาณ หรือเกรงว่าผู้ปกครองมีภารกิจรัดตัว ถ้าเชิญเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งอาจเป็นการรบกวนเวลาในการประกอบอาชีพ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผู้ปกครองคือผู้ที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด และมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีอนาคตที่ดีงามจึงควรเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตรหลานให้มากที่สุด สอดคล้องกับ ชานนท์ จักรใจ

และคณะ (2555 : 3) ที่กล่าวว่า สำหรับผู้ปกครองในฐานะที่เป็นผู้ให้การเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดต้องการให้ผู้เรียนมีอนาคตที่ดีและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้นอันจะส่งผลไปสู่การเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้ปกครองได้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนโดยโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งนอกจากจะเกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียนแล้วยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียนอีกด้วย การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจตรงกันและเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน สนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2557 : 1-2) ที่กล่าวว่าหากครูและผู้ปกครองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีย่อมส่งผลให้เกิดการทำงานร่วมกันเป็นทีมในการดูแลและสร้างชีวิตเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ทั้งสองฝ่ายมีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับเด็กระหว่างกันได้อย่างครบถ้วนในรายละเอียด ครูสามารถทราบอุปนิสัย ความชอบไม่ชอบของเด็กจากการที่ผู้ปกครองเล่าให้ฟัง ทำให้ครูสามารถจัดหาวิธีการเรียนการสอนที่ตรงกับเด็กในแต่ละคนได้อย่างเฉพาะเจาะจงลงไป ไม่ต้องเสียเวลาลองผิดลองถูกสามารถลดช่องว่างระหว่างเด็กกับครูหากครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ย่อมสามารถทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อความในใจของเด็กที่มีต่อผู้ปกครอง และความในใจของครูที่มีต่อเด็กได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถการสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน ส่งผลให้เด็กมีความสนใจและตั้งใจที่จะเรียนได้ดีมากขึ้น มีความกล้าในการพูดคุยและกล้าที่จะเข้าหาครูมากขึ้นเมื่อเห็นถึงประโยชน์ในการทำความรู้จักกับครูของเด็กเช่นนี้แล้วครูและผู้ปกครองควรรหาโอกาสในการสานสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้น โดยโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มากขึ้น

2. ผลการศึกษาแนวทางในการระดมทุนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่ประสบความสำเร็จในการระดมทุน เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่าการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพนั้นต้องอาศัยทุนหรือทรัพยากรทางการศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา และสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้ ทรัพยากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็น คน เงิน วัสดุและการบริหารจัดการล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทั้งสิ้น (ไมตรี ใจหาญ. 2555 : 3) สอดคล้องกับ นงราม เศรษฐพานิช และคณะ (2541 : 54) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาจะให้มีความคุณภาพได้จะต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจกันทุกฝ่ายในสังคม และมีภาระระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาอย่างหลากหลาย ซึ่งการระดมทุน หรือทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา เป็นกิจกรรมสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนัก และให้ความสำคัญมาเป็นพิเศษ เนื่องจากว่า สถานศึกษาต่างมีข้อจำกัดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษา (จันทร์เพ็ญ อินพรม. 2555 : 2-3)

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามทั้งด้านคน ด้านการเงิน ด้านสิ่งของ และด้านการจัดการ ผู้วิจัยนำมาสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านคน (Man) จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยได้สรุปแนวทางในการระดมทุนด้านคนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามคือต้องให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม และยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมให้ความสำคัญของคุณคละอย่างเสมอภาคให้เกียรติยกย่องและการแสดงออกซึ่งความกตัญญูต่อผู้ให้ความอนุเคราะห์ต่อสถานศึกษาการวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตลอดจนคุณละครู ความเสียสละ มุ่งมั่นในความสำเร็จของงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การมีข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ผู้ปกครอง ชุมชนและการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระดมทุนด้านคนประสบความสำเร็จ จากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่า บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศิษย์เก่าผู้ปกครอง ชุมชน มีความสำคัญยิ่งต่อการระดมทุนถ้าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าวให้ความร่วมมือการดำเนินงานต่าง ๆ จะสำเร็จลุล่วงด้วยดี สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 6) ที่กล่าวว่า บุคลากรมีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก ในบรรดาปัจจัยทางการบริหารคน (Man) มีความสำคัญมากที่สุด การบริหารจะประสบความสำเร็จผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถสูงในการบริหารงานบุคคล จัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องจะทำให้บุคลากรได้ใช้ความรู้ ความสามารถพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้าได้ดียิ่งขึ้น และที่สำคัญคือการบริหารงานด้านบุคลากรต้องยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ กฤษณา แสงสว่าง (2542 : 14) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรบุคคล เป็นทรัพยากรที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี

2. ด้านการเงิน (Money) จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยได้สรุปแนวทางในการระดมทุนด้านการเงิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามคือ การมีแผนการใช้เงินที่เป็นระบบ ชัดเจนการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์คุ้มค่าความซื่อสัตย์ โปร่งใสของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประสบความสำเร็จ หรือผู้ที่มีฐานะทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ดีจะทำให้การระดมทุนง่ายขึ้นและการรายงานการใช้จ่ายเงินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบทุกขั้นตอนจะก่อให้เกิดความพึงพอใจ และให้ความร่วมมือ ส่งผลให้การระดมทุนด้านการเงินประสบความสำเร็จจากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่าความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เป็นระบบ เกิดประโยชน์คุ้มค่า ส่งผลต่อความสำเร็จของการระดมทุนด้านการเงิน สอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ เบญจกมลริน (2555 : 1) ที่กล่าวว่า ความซื่อสัตย์มีประโยชน์คือ เป็นที่น่าเชื่อถือ ไว้วางใจของผู้อื่น ทำให้มีความเจริญก้าวหน้า ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และชีวิตมีความสุข สอดคล้องกับ

พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 69) ที่ได้เสนอแนะเกี่ยวกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานว่า ควรมีการวางแผนและสร้างความร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกฝ่ายและทุกหน่วยงาน ในการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์คุ้มค่า สอดคล้องกับ ดำรง โตโย (2553 : 97) ที่กล่าวว่า การทำงานเกี่ยวกับการเงินหรืองบประมาณต้องเป็นไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้

3. ด้านสิ่งของ (Material) จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ได้สรุปแนวทางในการระดมทุนด้านสิ่งของ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามคือ ต้องมีแผนงานที่ชัดเจนในการขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์มีระบบที่ดีในการบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ที่ได้จากการบริจาคของผู้มีจิตศรัทธามีกระบวนการที่ดีในการกำกับ ติดตาม ผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ มีการประสานกับผู้มีจิตศรัทธาบริจาคอย่างต่อเนื่องและรายงานผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระดมทุนด้านสิ่งของประสบความสำเร็จ จากแนวทางดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานด้านวัสดุสิ่งของต้องมีการวางแผนที่ดี มีระบบกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าและรายงานผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ สอดคล้องกับ กิตติมา ปรีดิติก (2545 : 69) ที่กล่าวว่าในการดำเนินงานด้านวัสดุ อุปกรณ์ควรจัดหาสื่อที่ทันสมัย และปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้ได้ และต้องสร้างความตระหนักแก่บุคลากรให้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าสอดคล้องกับ พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 65) ที่กล่าวว่า บุคลากรทุกคนจะเกี่ยวข้องับกิจกรรมด้านวัสดุ การบริหารวัสดุต้องการความร่วมมือ และการตัดสินใจจากผู้บริหารทุกระดับ ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายการบริหารวัสดุ วางระบบ วางแนวปฏิบัติทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า

4. ด้านการจัดการ (Management) จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ได้สรุปแนวทางในการระดมทุนด้านการจัดการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามคือ ควรมีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพราะกิจกรรมจะเป็นตัวเชื่อมประสานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์ผลงานทั้งผลงานครู ผู้เรียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ถ้าโรงเรียนมีผลงานดี การให้ความร่วมมือ สนับสนุนของชุมชนจะมีมากขึ้นการให้บริการแก่ชุมชนในการใช้อาคาร สถานที่ของโรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างเครือข่าย หรือทีมงานมวลชนสัมพันธ์ที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผล เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระดมทุนด้านการจัดการ (Management) ประสบความสำเร็จจากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการระดมทุน สอดคล้องกับ อำนาจ ไชยปิ่น (2550 : 61) ที่ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารชั้นพื้นฐานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา กรณีศึกษา: โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 3 พบว่า ในการบริหารจัดการสถานศึกษาควรมีการจัดทำทะเบียนสถิติการระดมทรัพยากร โดยการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้มีความชัดเจน และสร้างความตระหนักให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูล

3. ผลการปฏิบัติการระดมทุนตามแนวทางที่สร้างขึ้น

จากการปฏิบัติการระดมทุนตามแนวทางที่สร้างขึ้น กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษได้แก่ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 7 โรงเรียน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นโรงเรียนที่บุคลากรมีความพร้อม มีวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณเพียงพอในการระดมทรัพยากร เป็นโรงเรียนที่สมัครใจเต็มใจร่วมมือ และเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีการบริหารจัดการที่ดี ให้ความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่องจากการดำเนินการดังกล่าว ผู้วิจัยผู้ร่วมวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ข้อค้นพบที่สำคัญคือ ในการดำเนินการระดมทุนนั้นเป้าหมายที่สำคัญของการระดมทุนไม่ได้อยู่ที่ยอดเงินในการบริจาคเท่านั้น แต่อยู่ที่การมีส่วนร่วม ความสามัคคี ร่วมแรง ร่วมใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถ้าทุกคนเต็มใจ ร่วมใจ เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน การดำเนินการทุกอย่างจะสำเร็จลุล่วงด้วยดี สอดคล้องกับจินตวีร์ เกษมสุข (2556 : 3-4) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับชุมชน หรือระดับประเทศนั้นถือว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบันเพราะจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของการพัฒนา วางแผนโครงการพัฒนาต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และยินยอมปฏิบัติตามได้อย่างสมัครใจและเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาเป็นไปในแนวทางที่สนองความต้องการอย่างแท้จริงนอกจากนี้ยังพบว่า คนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานทุกอย่างสำเร็จลุล่วงด้วยดี บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศิษย์เก่าผู้ปกครอง ชุมชน มีความสำคัญยิ่งต่อการระดมทุนถ้าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าวให้ความร่วมมือการดำเนินงานต่าง ๆ จะสำเร็จลุล่วงด้วยดี สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 6) ที่กล่าวว่า ในบรรดาปัจจัยทางการบริหาร คน (Man) มีความสำคัญมากที่สุด การบริหารจะประสบความสำเร็จผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถสูงในการบริหารงานบุคคล จัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องจะทำให้บุคลากรได้ใช้ความรู้ความสามารถพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้าได้ดียิ่งขึ้น และที่สำคัญคือการบริหารงานด้านบุคลากรต้องยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ พัชรกฤษฎี พวงนิล (2553 : 232) ที่กล่าวว่า การระดมทรัพยากรจะประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนต้องยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีระบบบริหารจัดการที่ดี มีแผนการระดมทุนที่ชัดเจนและโรงเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ ที่เป็นองค์ความรู้ด้านการระดมทุน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทั้ง คณะครูคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการระดมทุนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ หน่วยงานงานต้นสังกัดควรกำหนดแนวทางในการในการระดมทุน หรือทรัพยากรทางการศึกษาให้ชัดเจน สามารถถือเป็นแนวปฏิบัติที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

1.2 หน่วยงานต้นสังกัด ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนำแนวทางการระดมทุนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพการขาดแคลนงบประมาณหรือทรัพยากรทางการศึกษา ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีสภาพเศรษฐกิจ และมีสภาพปัจจัยภายในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ควรยึดหลักการคือ การดำเนินการโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการใช้วิธีการที่หลากหลายในการระดมทุน การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบในทุกขั้นตอน

1.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการระดมทุนเป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจขอความร่วมมือจากสถาบันทางการศึกษาอื่น หรือบุคคลที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในดานดังกล่าวมาจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากรในสังกัด และควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมการระดมทุนของสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง เช่น สร้างเครือข่ายผู้มีจิตศรัทธาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนสถานศึกษา ประกาศเกียรติคุณ ยกย่องผู้ให้การสนับสนุนสถานศึกษา ตลอดจนร่วมระดมทุน และมีการรณรงค์เป็นกรณีพิเศษตามงานเทศกาลสำคัญ หรืองานบุญ ประเพณีต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 จากการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า สภาพการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดการ และด้านการเงิน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านสิ่งของ โดยด้านสิ่งของที่มีการดำเนินงานมากที่สุดคือ ครู นักเรียน มีส่วนร่วมในการขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีจากแหล่งต่างๆ ที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการขอรับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีจากแหล่งต่างๆ จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ควรให้ความสำคัญกับการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเลือกจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษา และงานพัฒนาในภาพรวม มีความทุ่มเท เสียสละมีฐานะทางเศรษฐกิจที่พอช่วยเหลือเกื้อกูลสถานศึกษาได้ และสถานศึกษาควรให้โอกาสคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาท มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาอย่างแท้จริงไม่ใช่แต่งตั้งใครก็ได้เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบเท่านั้น

2.2 จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่ประสบความสำเร็จในการระดมทุนเพื่อหาแนวทางที่ดีในการระดมทุน พบว่า ปัญหาหรืออุปสรรคในการระดมทุนคือ ความไม่โปร่งใส การไม่รายงานผลการระดมทุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบร่วมกัน ประเพณี ความเชื่อของชุมชนเกี่ยวกับการทำบุญกับวัด หรือพระเป็นการกระทำที่ได้บุญมาก ตลอดจนช่วงเวลาในการระดมทุนถ้าช่วงเวลาสั้นไป หรือโอกาสที่ไม่เหมาะสม เช่น ช่วงเวลาที่ผู้ปกครอง ชุมชนยังไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการระดม จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินการระดมทุนแต่ละครั้ง ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่มาจากหลายภาคส่วน ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน โดยให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ส่วนในเรื่องความเชื่อของชุมชนผู้บริหารสถานศึกษาควรเชื่อมประสานความร่วมมือ บ้าน วัด โรงเรียนให้เกิดความร่วมมือที่ดี และการจัดกิจกรรมระดมทุนต้องเลือกโอกาสที่เหมาะสม และมีระยะเวลาดำเนินการเพียงพอเพื่อความสำเร็จในการระดมทุน

2.3 จากการมีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ควรนำแนวทางการระดมทุนที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการระดมทุนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาสถานศึกษา นอกเหนือจากส่วนที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล ทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียนและสถานศึกษาให้สูงขึ้นสอดคล้องกับการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ดังนี้

2.3.1 ด้านคน ต้องคำนึงถึงการทำงานเป็นทีม และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานด้านความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ต้องมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน และบุคคลเป็นอย่างดี มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จะส่งผลให้การระดมทุน หรือการขอความช่วยเหลือหรือขอความอนุเคราะห์ด้านต่าง ๆ จากชุมชนได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.3.2 ด้านการเงิน ต้องคำนึงถึงความโปร่งใส เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ทั้งนี้ควรเปิดโอกาสให้คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากที่สุด และมีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบทุกขั้นตอน นอกจากนี้สถานศึกษา หรือศูนย์การเรียนรู้ควรสร้างเครือข่ายศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วทุกรุ่น โดยเฉพาะบุคคลที่ประสบความสำเร็จ มีฐานะทางเศรษฐกิจดีในการที่จะระดมเงินทุน หรืองบประมาณมาสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยผ่านกิจกรรมหรือวิธีการระดมทุนที่หลากหลายและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.3.3 ด้านวัตถุประสงค์ของ ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่เกิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เนื่องจากการบริจาควัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งของต่าง ๆ นั้นปัจจัยสำคัญของการบริจาคได้แก่ ความเชื่อส่วนบุคคล และผลที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งเหล่านี้ก็จะส่งผลให้การระดมทุนด้านวัตถุประสงค์ของไม่เป็นที่ไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3.4 ด้านการจัดการ การจะทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จ รวดเร็วการประสานงาน ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะการได้พูดคุย ชี้แจง ทำความเข้าใจจะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันนำไปสู่การร่วมคิด ร่วมกันทำ และประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

3. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ว่าปัจจัยทางการบริหารใดมีความสัมพันธ์ หรือมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการระดมทุนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาหาแนวทางที่ดี ที่เหมาะสมในการดำเนินงานด้านการระดมทุน ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ควรศึกษาและพัฒนาารูปแบบการระดมทุน หรือทรัพยากรทางการศึกษากับสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน และตั้งอยู่ในชุมชนที่มีความพร้อม และบริบทแตกต่างกัน เพื่อศึกษารูปแบบ หรือแนวทางการระดมทุนที่หลากหลาย



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY